

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

C. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Türkiye’de gazetecilerin tutuklanmaları ve basın özgürlüğü üzerindeki baskılar sıkça eleştiri konusu olmaktadır. Uluslararası Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) tarafından hazırlanan 2024 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde Türkiye, 180 ülke içerisinde 158'inci sırada yer almaktadır. Demokratik bir ortamda görevlerini yapamayan gazetecilerin gözetli ve tutuklama süreçlerinde sıklıkla kötü muamele ve insan hakları ihlalleri ile karşılaştıkları da bilinmektedir. Dicle Fırat Gazeteciler Derneği’nin hazırladığı 2024 yılı gazetecilere yönelik hak ihlali raporunda gazetecilik mesleğiyle birlikte basın ve yayın kurumlarına yönelik baskı ve yasakların yoğun bir şekilde yaşandığına dikkat çekilmektedir. Raporda, 2024 yılında 118 gazetecinin gözetli altına alındığı, 26 gazetecinin ise tutuklandığı bilgisi yer almaktadır.

Gazetecilere dönük operasyonlarda son bir ayda 13 gazeteci tutuklanmıştır. 17 Ocak 2025 tarihinde gözetli altına alınan gazeteciler Necla Demir, Rahime Karvar, Ahmet Güneş, Velat Ekin, Vedat Örüç ve Reyhan Hacıoğlu savcılık ifadeleri alınmadan nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği’ne sevk edilmiş ve "örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla 20 Ocak 2025 tarihinde tutuklanmışlardır. Tutuklanmalarına dayanak olarak gazetecilerin yaptıkları haberler ve SGK kayıtlarının Medya Haber ile bağlantılı olduğu öne sürülen bir kurumda olması gösterilmiştir. Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) avukatları, tutuklama kararı veren hakimın “ön yargılı” olduğunu, gazetecilere soru dahi sormadığını ve vereceği kararın önceden belli olduğunu iddia etmişlerdir.

Bilindiği gibi, Kuzey ve Doğu Suriye’de gelişmeleri takip ederken yaşamını yitiren gazeteciler Nazım Daştan ve Cihan Bilgin için 20 Aralık 2024 tarihinde anayasal haklarını kullanarak basın açıklamasını yapmak isteyen Gülistan Dursun, Hayri Tunç, Enes Sezgin, Osman Akın, Can Papila, Pınar Gayıp, Serpil Ünal, Hacı Uğış ve İmam Şenol 22 Aralık 2024 tarihinde sevk edildikleri aynı hakimlik tarafından "terör örgütü propagandası yapmak" ve "2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanuna muhalefet" iddialarıyla tutuklanmışlardır. DİSK Basın-İş sendikası yaptığı açıklamada; gazeteciliğin bir kamu hizmeti olduğunu,

gazetecilerin, gerçekleri ortaya çıkararak toplumu bilgilendirme sorumluluğunu üstlendiklerini, ancak son yıllarda gazetecilere yönelik baskıların sistematik bir hale geldiğini, temel görevlerini yerine getirdiği için gazetecilerin kriminalize edildiğini, gözaltı, tutuklama ve mahkumiyet kararlarıyla susturulmaya çalışıldığını, halkın gerçeklere ulaşmasının engellendiğini ifade etmiştir. Ayrıca, basın özgürlüğünü tehdit eden tüm baskı ve sansür politikalarına son verilmesi gerektiği çağrısında bulunmuştur.

Bu bağlamda;

- 1- Tutuklanan gazetecilerin savcılık ifadeleri alınmadan hakimliğe sevk edildiği, hakim soru sormadığı ve gazetecilerin tutuklanma kararının önceden verildiği iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 2- Yasalar ve uluslararası sözleşmelerde tanımlanan “gazetecilik yapmanın suç olmadığı” ifadesi dikkate alınarak, gazetecilerin hukuka uygun, adil yargılanması sağlanacak mıdır?
- 3- Gazetecilerin yaptığı haberler ve sunduğu programlar neden dosyaya konulmuş ve suç unsuru olarak değerlendirilmiştir?
- 4- Gazetecilerin yaptığı haberler neden ifade özgürlüğü kapsamının dışında değerlendirilmiştir?
- 5- Gazetecilerin haber yapma özgürlüğünün suç sayılarak engellenmesinin aynı zamanda halkın anayasal hakkı olan haber alma hakkını da engellediği iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 6- Sosyalist ve Kürt basını bir bütün olarak ortadan kaldırmak amacıyla gözaltı ve tutuklamaların yapıldığı iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 7- Bakanlığınız verilerine göre son bir yılda kaç gazeteci gözaltına alınmış, kaç gazeteci tutuklanmıştır? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi tarafından verilen kaç ifade özgürlüğü kararı vardır?
- 8- Türkiye'nin basın özgürlüğü sıralamasındaki yeri göz önüne alınarak gazetecilere yönelik yargılama süreçlerinin bağımsız bir şekilde sürdürülmesi ve ifade özgürlüğünün korunması için yaptığınız bir çalışma var mıdır?